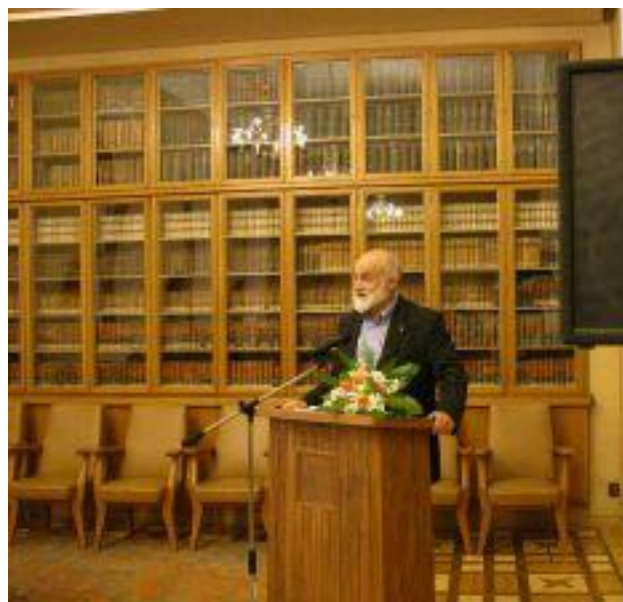

Filipínská velvyslankyně předala UK Rizalovy rukopisy

Filipínská velvyslankyně předala UK Rizalovy rukopisy

Filipínská velvyslankyně předala Univerzitě Karlově a dalším čtyřem institucím rukopisy významného filipínského patriota a stoupence reforem Josého Rizala (1861-1896). Rizal pocházel z bohaté statkářské rodiny, studoval nejdřív v Manile, na počátku 80. let odjel do Španělska, aby tu studoval medicínu a práva v Madridu, kde patřil ke kroužku kritiků stávajících pořádků v kolonii. Ve studiu medicíny pak pokračoval v Paříži a v Heidelbergu. Byl považován za vynikajícího studenta s velkým kulturním rozhledem. V roce 1886 a 1890 vydal dva romány, **Noli me tangere** a *Filibusterismo*, v nichž kritizoval zejména politiku církevních řádů na Filipínách. Byl považován z hlavu tzv.

Propagandistického hnutí, skupiny intelektuálů žádajících změny na Filipínách, uznání práv obyvatel na spravování místních záležitostí a začlenění ostrovů do španělského státu jako plnoprávné provincie. V roce 1892 se vrátil na Filipiny, kde pracoval jako lékař. Když propuklo na Filipínách protišpanělské povstání, jehož vůdci žádali nezávislost, byl Rizal jako nejznámější kritik koloniální administrativy zatčen, souzen a popraven, třebaže neměl s hnutím za nezávislost nic společného. Jeho osud ovlivnil smýšlení stoupenců reformismu, kteří začali podporovat boj za nezávislost. Je považován od konce 19. století za národního mučedníka a hrdinu. V době svého pobytu ve Španělsku si začal Rizal korespondovat s Ferdinandem Blumentrittem (1853-1913), v té době profesorem na reálce v Litoměřicích (později tu působil jako ředitel). Blumentritt absolvoval historii a geografii na pražské universitě jako dědic zájmů profesora Konstatina Höfflera (expert přes náboženskou reformu a tudíž vládu Karla V.). Blumentrittův původní zájem mířil ke španělské koloniální politice v Americe v době Karla V., pak se ovšem začal zajímat o Filipiny a v 80. letech byl považován za významného znalce filipinské problematiky v oblasti historie, geografie, lingvistiky atd. Psal na tato témata do španělských (i jiných evropských) časopisů a některé jeho názory vzbudily nelibost Rizalovu, ten si s ním korespondoval a nakonec ho v Litoměřicích navštívil. Kritický odstup se proměnil v přátelský vztah. Blumentritt přešel ke kritice španělského koloniálního systému (ještě v roce 1888 dostal ovšem za svoji filipinistickou činnost španělský řád). Bohatou korespondenci mezi Rizalem a Blumentrittem a další části Blumentrittova filipinského archivu však po Blumentrittově smrti prodal jeho syn na Filipiny. V 60. letech daroval pak ministr zahraničních věcí Hájek další část Blumentrittovy pozůstalosti (byla v té době v českobudějovickém muzeu) do filipinského národního archivu v rámci pokusu o navázání lepších vztahů mezi Filipinami a Československem.

Prof. Dr. Josef Opatrný, CSc.